

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪД ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

РАНГЕЛОВ И СТЕФАНОВ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 23240/04)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

1 април 2010 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

01/07/2010

*Решението е окончателно съгласно член 44 § 2 от Конвенцията.
Може да претърпи редакционни промени.*

По делото на Рангелов и Стефанов срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващ като отделение в състав:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *председател*,

Ренате Йегер (Renate Jaeger),

Карел Юнгвирт (Karel Jungwiert),

Райт Марусте (Rait Maruste),

Марк Вилигер (Mark Villiger),

Миряна Лазарова Трайковска (Mirjana Lazarova Trajkovska),

Здравка Калайджиева, *съдии*,

и Клаудия Вестердик (Claudia Westerdiek), *секретар на Отделението*,

след проведено закрито заседание на 9 март 2010 г.,

постанови следното решение, прието на същата дата:

ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е заведено по жалба (№ 23240/04) срещу Република България, подадена на 18 юни 2004 г. пред Европейския съд по правата на човека на основание на член 34 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи („Конвенцията“) от двама български граждани – г-н Стефан Димитров Рангелов и г-н Рангел Вълчев Стефанов, родени съответно през 1974 и 1972 г. и живеещи в Пловдив.

2. Жалбоподателите се представляват от г-жа С. Стефанова и г-н А. Атанасов – адвокати, практикуващи в Пловдив. Българското правителство („правителството“) се представлява от своя агент – г-жа С. Атанасова от Министерството на правосъдието.

3. На 27 май 2008 г. председателят на Пето отделение решава да уведоми правителството за жалбата. Освен това Съдът решава да се произнесе едновременно по съществуващото и по допустимостта на жалбата (член 29 § 3).

ФАКТИТЕ**ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ДЕЛОТО**

4. На 8 и 10 ноември 1993 г. са образувани три наказателни производства срещу неизвестни извършители за три кражби от моторни превозни средства.

5. На 10 ноември 1993 г. първият жалбоподател, г-н С. Рангелов, е разпитан и признава, че е участвал в извършването на престъпленията. На следващия ден, 11 ноември, вторият жалбоподател, г-н Р. Стефанов, също е разпитан и също признава. Разпитани и са други две лица.

6. На 15 ноември 1993 г. следствените органи предлагат трите следствени дела да бъдат прехвърлени на органите на прокуратурата, тъй като е установено, че жалбоподателите, въз основа на техните признания, и техните двама съучастници са извършили престъпленията.

7. Няма явно развитие до 24 април 1996 г., когато следствените органи предлагат на органите на прокуратурата да спрат първото наказателно производство. Следва друг период на липса на активност до 23 април 1999 г., когато следствените органи трансформират третото наказателно производство в дознание.

8. Впоследствие между 7 май 2001 и 14 май 2002 г. е спряно и второто наказателно производство, след това е възобновено и присъединено към третото наказателно производство; първото наказателно производство също е възобновено и присъединено към третото производство; изготвени са два експертни доклада.

9. Между 22 октомври и 12 декември 2002 г. двамата жалбоподатели и техните съучастници са привлечени като обвиняеми за трите кражби. На 13 и 14 март 2003 г. обвиненията са променени.

10. На 10 май 2003 г. на жалбоподателите и другите обвиняеми е повдигнато обвинение за трите кражби.

11. На заседание, проведено на 19 декември 2003 г., Пловдивският районен съд одобрява споразумение за признаване на вина срещу пол-лека присъда и прекратява производството. Всеки от жалбоподателите е осъден на една година лишаване от свобода условно.

ПРАВОТО

I. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 6 § 1 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

12. Жалбоподателите се оплакват, че продължителността на производството е несъвместима с изискването за „разумен срок“, предвидено в член 6 § 1 от Конвенцията, който гласи следното:

„Всяко лице, при решаването на правен спор относно неговите граждански права и задължения ..., има право на... гледане на неговото дело в разумен срок от... съд....”

13. Правителството не представя коментар.

14. Съдът намира, че периодът, който следва да се вземе под внимание, започва на 10 ноември 1993 г. по отношение на първия жалбоподател г-н С. Рангелов и на 11 ноември по отношение на втория жалбоподател г-н Р. Стефанов (вж. *Мяшев срещу България*, № 43428/02, § 15, 8 януари 2009 г. и *Янков и Манчев срещу България*, №№ 27207/04 и 15614/05, §§ 17 – 18 и §§ 23 – 24, 22 октомври 2009 г.). Периодът приключва на 19 декември 2003 г. по отношение и на двамата жалбоподатели. Така производството продължава малко повече от десет години за една инстанция.

15. Съдът отбелязва, че жалбата не е явно необоснована по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията. Той отбелязва също, че тя не е недопустима на други основания. Следователно трябва да бъде обявена за допустима.

16. Съдът посочва, че често е установявал нарушения на член 6 § 1 от Конвенцията по дела, в които се повдигат сходни въпроси с този в настоящото дело (вж. като най-скорошни примери *Мяшев*, §§ 14 – 18 и *Янков и Манчев*, §§ 17 – 26, и двете цитирани по-горе).

17. След като разгледа всички предоставени му материали, Съдът счита, че правителството не е изложило никакви факти или аргументи, с които би могло да убеди Съда да стигне до различно заключение в настоящия случай. По-конкретно Съдът отбелязва, че основният източник на забавяне по настоящото дело е била липсата на достатъчна активност между 1993 и 2001 г., за което жалбоподателите не носят вина, а правителството не е представило обяснение. Затова, като има предвид установената си практика по този въпрос, Съдът счита, че в конкретния случай продължителността на производството е прекомерна и не е спазено изискването за „разумен срок“.

Съответно е налице нарушение на член 6 § 1.

II. ТВЪРДЯНО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛЕН 13 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

18. Жалбоподателите се оплакват и от липсата на ефикасни правни средства за защита по отношение на необосновано дългото производство срещу тях. Те се позовават на член 13 от Конвенцията.

19. Правителството не представя коментар.

20. Съдът отбелязва, че това оплакване е свързано с разгледаното по-горе и затова също трябва да бъде обявено за допустимо.

21. Съдът отбелязва, че често е установявал нарушения на член 13 от Конвенцията в случаи, засягащи подобни въпроси като този в настоящото дело (вж., с допълнителните препратки, *Мяшев*, § 22, и *Янков и Манчев*, §§ 32 – 33, и двете цитирани по-горе). Затова не вижда причина за по-различно заключение по настоящото дело.

22. Следователно е налице нарушение на член 13 от Конвенцията.

III. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

23. Член 41 от Конвенцията гласи:

„Ако Съдът установи нарушение на Конвенцията или на Протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевщата страна.”

A. Вреди

24. Жалбоподателите претендират 20 000 евро (EUR) за неимуществени вреди, понесени в резултат от неразумната продължителност на производството срещу тях. Те претендират и 10 000 евро за неимуществени вреди, понесени в резултат от липсата на ефикасни правни средства за защита срещу прекомерната продължителност на производството.

25. Правителството оспорва тези претенции.

26. Съдът счита, че жалбоподателите са претърпели определени неимуществени вреди в резултат от прекомерната продължителност на производството срещу тях и липсата на правни средства за защита в това отношение. Отчитайки конкретните обстоятелства и присъдените суми в подобни случаи и решавайки по справедливост в съответствие с член 41, Съдът присъжда на всеки жалбоподател по 6200 евро, заедно с всички данъци, които могат да бъдат дължими върху посочената сума.

B. Разноски

27. Жалбоподателите претендират за 3410 евро, платени за адвокатски хонорар във връзка с производството пред Съда, и 155 евро за други разноски. Те представят договор за процесуално представителство и почасова справка за извършена правна работа, одобрена от жалбоподателите и процесуалните им представители. Жалбоподателите искат сумата, присъдена им на това основание, да бъде платена директно на техните адвокати – г-жа С. Стефанова и г-н А. Атанасов.

28. Правителството оспорва тази искова претенция.

29. Съгласно практиката на Съда разноските на жалбоподател във връзка с производството подлежат на възстановяване само доколкото е доказано, че същите са действително и по необходимост направени, и са в разумен размер. В настоящия случай, като взема предвид документите, с които разполага, и посочените по-горе критерии, Съдът смята за целесъобразно да присъди сумата от 1000 евро, заедно с всички данъци, които могат да бъдат дължими от жалбоподателите.

Сумата да бъде изплатена директно по банковата сметка на техните процесуални представители – г-жа С. Стефанова и г-н А. Атанасов.

В. Лихва за забава

30. Съдът счита за подходящо лихвата за забава да бъде изчислена на основата на пределния лихвен процент на Европейската централна банка, с добавени три процентни пункта.

ПО ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО:

1. *Обявява* жалбата за допустима;
2. *Постановява*, че е налице нарушение на член 6 § 1 от Конвенцията;
3. *Постановява*, че е налице нарушение на член 13 от Конвенцията;
4. *Постановява*
 - (а) ответната държава да заплати на жалбоподателите в срок до три месеца от датата, на която решението стане окончателно в съответствие с член 44 § 2 от Конвенцията, следните суми, обвърнати в български лева по курса към датата на изплащането им:
 - (i) на всеки жалбоподател по EUR 6200 (шест хиляди и двеста евро), заедно с всички данъци, които могат да бъдат дължими върху посочената сума, за неимуществени вреди;
 - (ii) общо на двамата жалбоподатели сумата от EUR 1000 (хиляда евро), заедно с всички данъци, които могат да бъдат дължими от жалбоподателите, за разноси по делото, платими директно по банковата сметка на техните процесуални представители – г-жа С. Стефанова и г-н А. Атанасов;
 - (б) след изтичане на горецитирания тримесечен срок до извършване на плащането ще бъде дължима обикновена лихва върху горните суми в размер, равен на пределния лихвен процент на Европейската централна банка за периода на забава, с добавени три процентни пункта;
5. *Отхвърля* останалата част от исковата претенция на жалбоподателите за справедливо обезщетение.

Изготвено на английски език и оповестено в писмен вид на 1 април 2010 г. в съответствие с чл. 77 §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Секретар

Пеер Лоренцен
Председател